

Людміла Рублеўская
Ночы на Плябанскіх млынах¹

Людмила Рублевская
Ночи на Плебанских мельницах

Перевод Людмилы Фирсовой

Метод чтения Ильи Франка

www.franklang.ru

*Магчыма, я памыляюся (возможно, я ошибаюсь; памыляцца — ошибаться),
але мне заўсёды здавалася (но мне всегда казалось; здавацца — казаться),
што на дарозе (что на дороге), па якой возяць мёртвых (по которой возят
мертвых), нават трава і дрэвы мяняюць колер (даже трава и деревья
меняют цвет).*

Густава Адольфа Бекер (Густаво Адольфо Беккер)

---

¹ Млын, м — мельница.

*Магчыма, я памыляюся, але мне заўсёды здавалася, што на дарозе, па якой
возяць мёртвых, нават трава і дрэвы мяняюць колер.*

Густава Адольфа Бекер

Гэты дом пабудаваў вар'ят у вар'яцкім месцы (этот дом построил безумец в
безумном месте).

І не было лепшага дому і лепшага месца ў гэтым вар'яцкім часе (и не было
лучшего дома и лучшего места в этом безумном времени; час, м — время;
пора).

Гэты дом пабудаваў вар'ят у вар'яцкім месцы.

І не было лепшага дому і лепшага месца ў гэтым вар'яцкім часе.

Містычная апавесць (мистическая повесть)

Містычная апавесць

Агонь дабраўся да срэбнай стужкі (огонь добрался до серебряной ленты),
якая далікатна абвівала свечку з белага духмянага воску (которая деликатно =
изысканно обвивала свечу из белого ароматного воска; духмяны —
ароматный, душистый), вырабленага няйначай пчалінай каралевай
(произведенного не иначе как пчелиной королевой) (хаця не, каралевы не
вырабляюць воску (хотя нет, королевы не производят воск), нават такога
белага (даже такой белый)).

Агонь дабраўся да срэбнай стужкі, якая далікатна абвівала свечку з белага духмянага воску, вырабленага няйначай пчалінай каралевай (хаця не, каралевы не вырабляюць воску, нават такога белага).

Стужка адразу сціснулася, пачарнела (лента тотчас сжалась, почернела), выяўляючы сваяцтва не з высакародным металам, а з паперай (выявляя = *обнаруживая* родство не с благородным металлом, а с бумагой), цярплівай, як прыроджаная паслугачка (терпеливой, как прирожденная прислужница = служанка), і гэткай жа пакорлівай любому гаспадару (и такой же покорной любому хозяину)... Ад яе лісліва пацягнуўся струменьчык чорнага смярдзючага дыму (от нее вкрадчиво потянулась струйка черного зловонного дыма; *лісліва* — *вкрадчиво; льстиво; подобострастно; струменьчык, м* — *струйка*), нагадваючы няшчыры клічнік напрыканцы палітычнага лозунгу (напоминая неискренний восклицательный знак в конце политического лозунга).

Стужка адразу сціснулася, пачарнела, выяўляючы сваяцтва не з высакародным металам, а з паперай, цярплівай, як прыроджаная паслугачка, і гэткай жа пакорлівай любому гаспадару... Ад яе лісліва пацягнуўся струменьчык чорнага смярдзючага дыму, нагадваючы няшчыры клічнік напрыканцы палітычнага лозунгу.

— І гэта вясельныя свечкі (и это свадебные свечи; *вяселле, n^2* — *свадьба*)!
— дакорліва прамовіла Дарота (укоризненно промолвила Дарота), гасячы пацямнелай мельхіёравай лыжкай для гарбаты бліскучую паперку (гася потемневшей мельхиоровой ложкой для чая сверкающую бумажку; *гарбата,*

---

² Ніякі род – средний род (прим. перев.).

ж — чай) і спрабуючы ададраць яе рэшту ад васковага сцябла (и пробуя отодрать ее остаток от воскового стебля; *рэшта, ж — остаток; сцябло, н — стебель*). — Уявіце сабе (представьте себе), як гэtkі дым выглядае падчас вянчання (как такой дым выглядит во время венчания)!

— І гэта вясельныя свечкі! — дакорліва прамовіла Дарота, гасячы пацямнелай мельхіёравай лыжкай для гарбаты бліскучую паперку і спрабуючы ададраць яе рэшту ад васковага сцябла. — Уявіце сабе, як гэtkі дым выглядае падчас вянчання!

— Як папярэджанне наіўным (как предупреждение для наивных), — змрочна сказаў пан Беларэцкі (мрачно сказал пан³ Белорецкий), лысаваты брунет у акулерах на вяровачках (лысоватый брюнет в очках на веревочках), былы стыпендыят Імператарскай Акадэміі (бывший стипендиат Императорской Академии), фалькларыст і аматар прыватнага вышуку (фольклорист и любитель частного сыска). — У кожнай красе падчас выпрабавання вогненнай стыхіяй выяўляецца дамешак (в каждой красоте во время испытания огненной стихией выявляется = обнаруживается примесь; дамешак, м — примесь)...

— Як папярэджанне наіўным, — змрочна сказаў пан Беларэцкі, лысаваты брунет у акулерах на вяровачках, былы стыпендыят Імператарскай Акадэміі, фалькларыст і аматар прыватнага вышуку. — У кожнай красе падчас выпрабавання вогненнай стыхіяй выяўляецца дамешак...

---

³ Пан — форма вежливого обращения, применяемая в некоторых славянских языках: польском, чешском, словацком, украинском, белорусском (прим. перев.).

З пахам самага звычайнага (с запахам самога обыкновенного), жывёльнага страху за сваё існаванне (животного страха за свое существование = за свою жизнь). А ўрэшце (а впрочем), — пан Беларэцкі павярнуўся ўсёй сваёй худой, нязграбнай постаццю ў бок вакна (пан Белорецкий повернулся всей своей худой, неуклюжей фигурой в сторону окна; бок, м — сторона; бок), — у нас дзесьці быў яшчэ цэлы жмут пахавальных свечак (у нас где-то была еще целая связка погребальных свечей; жмут, м — связка; пахавальны — погребальный, похоронный; пахаванне, н — погребение, похороны). Ты, Уладзе, прыносіў (ты Влад, приносил)...

З пахам самага звычайнага, жывёльнага страху за сваё існаванне. А ўрэшце, — пан Беларэцкі павярнуўся ўсёй сваёй худой, нязграбнай постаццю ў бок вакна, — у нас дзесьці быў яшчэ цэлы жмут пахавальных свечак. Ты, Уладзе, прыносіў...

Высокі юнак з прыгожым ганарыстым тварам (высокий юноша с красивым надменным лицом; твар, м — лицо), які сядзеў ля акна (который сидел у окна), апрануты ў паношаны сурдут (одетый в поношенный сюртук), азваўся леным голасам (отозвался ленивым голосом), у якім адчуваліся інтанацыі шчырага прыхільніка чытацкае манеры беларускага хлопца з Вільні Шверубовіча (в котором чувствовались интонации искреннего приверженца читательской = декламационной манеры белорусского парня из Вильно Шверубовича; шчыры — искренний, откровенный; прыхільнік, м — приверженец, сторонник; почитатель) (вядомага ў Імперыі як Васілій Качалаў (известного в Империи как Василий Качалов)). — Былі недзе і пахавальныя (были где-то и погребальные)...

Высокі юнак з прыгожым ганарыстым тварам, які сядзеў ля акна, апрануты ў панашаны сурдут, азваўся леным голасам, у якім адчуваліся інтанацыі шчырага прыхільніка чытацкае манеры беларускага хлопца з Вільні Шверубовіча (вядомага ў Імперыі як Васілій Качалаў). — Былі недзе і пахавальныя...

Пашанцавала ж прайсціся побач царквы (повезло/посчастливилось же пройтись рядом с церковью), якую пад склад экс-пра-пры- (якую под склад экс-про-при-)... Госпадзе, гэта ж вымавіць немагчыма (Господи, это же произнести невозможно)... Два пакункі ля камісарскіх калёсаў і падабраў (два свертка около комиссарских колес и подобрал; *пакунак, м — связка, сверток*), няхай Бог даруе (пусть Бог простит; *дараваць — простить, извинить*). Вясельныя свечкі і пахавальныя (свадебные свечи и погребальные). Пахавальныя, здаецца, Даротка ў камоду паклала (погребальные, кажется, Даротка в комод положила; *камода, ж — комод*)...

Пашанцавала ж прайсціся побач царквы, якую пад склад экс-пра-пры-... Госпадзе, гэта ж вымавіць немагчыма... Два пакункі ля камісарскіх калёсаў і падабраў, няхай Бог даруе. Вясельныя свечкі і пахавальныя. Пахавальныя, здаецца, Даротка ў камоду паклала...

Дарота павярнулася (Дарота повернулась), бліснула вялізнымі цёмнымі вачыма (сверкнула огромными темными глазами), у якіх калісьці наведвальнікі вечароў Таварыства аматараў прыгожых мастацтваў (в которых когда-то посетители вечеров Общества любителей изящных искусств) бачылі люстраванне вобразаў Рафаэля ды Батычэлі (видели отражение образов Рафаэля и Боттичелли).

Дарота павярнулася, бліснула вялізнымі цёмнымі вачыма, у якіх калісьці наведвальнікі вечароў Таварыства аматараў прыгожых мастацтваў бачылі люстраванне вобразаў Рафаэля ды Батычэлі.

— Ніякіх пахавальных свечак (никаких погребальных свечей)! Гэта (это)... Гэта ўжо занадта (это уже слишком). У адрозненне ад вас, спадар (в отличие от вас, сударь; *спадар, м — господин, сударь; спадарыня, ж — госпожа, сударыня*), тэатральныя эфекты не шаную (театральные эффекты не ценю; *шанаваць — почитать; уважасьць; ценить*).

— Спадарыня лічыць за лепшае ўжыць лучыну (сударыня предпочитает использовать лучину; *лічыць за лепшае — предпочитать; «считать за лучшее»*)? — з’едліва прамовіў Улад (язвительно произнес Влад) і дадаў з уздыхам (и добавил со вздохом): — Урэшце, калі хто-небудзь з нас не ўладкуецца на працу (впрочем, если кто-нибудь из нас не устроится на работу), праройдзем і на лучыну (перейдем и на лучину).

— Ніякіх пахавальных свечак! Гэта... Гэта ўжо занадта. У адрозненне ад вас, спадар, тэатральныя эфекты не шаную.

— Спадарыня лічыць за лепшае ўжыць лучыну? — з’едліва прамовіў Улад і дадаў з уздыхам: — Урэшце, калі хто-небудзь з нас не ўладкуецца на працу, праройдзем і на лучыну.

Пан Беларэцкі пагардліва хмыкнуў наконт самой думкі ўладкавання на працу (пан Белорецкий презрительно хмыкнул относительно самой мысли устройства = *от самой мысли устроиться на работу*). За акном плесканулася

вада (за окном плеснулася вода), нібыта дом быў вялізным караблём (словно дом был огромным кораблем)...

Улад прыціснуўся лбом да шыбы (Влад прижался лбом к стеклу; шыба, ж — стекло /в окне/), угледзеўся ў цемру (всмотрелся в темноту).

Пан Беларэцкі пагардліва хмыкнуў наконт самой думкі ўладкавання на працу. За акном плесканулася вада, нібыта дом быў вялізным караблём...

Улад прыціснуўся лбом да шыбы, угледзеўся ў цемру.

— Не спадае паводка (не спадает паводок; паводка, ж — половодье; паводок; наводнение)...

— Вось і добра (вот и хорошо)...— стамлёна прамовіла Дарота (утомленно прамолвила Дарота), разліваючы ў парцялянавыя кубкі напой (разливая в фарфоровые чашки напиток; кубак, м — кружка; кубок; чашка) з водарам ядлоўцу, верасу і восеньскіх яблыкаў (с ароматом можжевельника, вереска и осенних яблок; ядловец, м — можжевельник) — і дакладна з названага й звараны (и точно = именно из названного и сваренный). — Значыць, у нас ёсць яшчэ некалькі дзён (значит, у нас есть еще несколько дней). А потым (а потом)...

— Не спадае паводка...

— Вось і добра...— стамлёна прамовіла Дарота, разліваючы ў парцялянавыя кубкі напой з водарам ядлоўцу, верасу і восеньскіх яблыкаў — і дакладна з названага й звараны. — Значыць, у нас ёсць яшчэ некалькі дзён. А потым...

Яна змоўкла (она замолчала), бо тое, што будзе потым (ибо то, что будет потом) — ведалі ўсе (знали все)... Дом былога дырэктара рэальнай вучэльні

(дом бывшего директора реального училища; *вучэляня, ж — училище*), Даротавага бацькі (отца Дороты), драўляны старасвецкі будынак з мансардай і разьблёнымі калонамі (деревянное старосветское = *старинное* здание с мансардой и резными колоннами; *будынак, м — здание; строение; постройка; сооружение*), пацямнелы ад часу (потемневшее от времени), нібыта твар рамізніка (словно лицо извозчика), забярэ новая ўлада дзеля, вядома ж, справядлівых патрэбаў працоўнага люду (*заберет новая власть ради, конечно же, справедливых нужд рабочего люда*). Да апошняга кіраўнікі рэальных вучэляняў не залічваліся (*к последнему руководители реальных училищ не относились = не причислялись*).

Яна змоўкла, бо тое, што будзе потым — ведалі ўсе... Дом былога дырэктара рэальнай вучэльні, Даротавага бацькі, драўляны старасвецкі будынак з мансардай і разьблёнымі калонамі, пацямнелы ад часу, нібыта твар рамізніка, забярэ новая ўлада дзеля, вядома ж, справядлівых патрэбаў працоўнага люду. Да апошняга кіраўнікі рэальных вучэляняў не залічваліся.

Пан дырэктар даўно перабраўся да сваякоў у Лошыцу (*пан директор давно переехал к родственникам в Лошицу*), а дачка вырашыла застацца (*а дочь решила остаться*). Зладзіўшы своеасаблівую камуну са сваіх сяброў (*организовал своеобразную коммуны из своих друзей*), якіх час гэтаксама адарваў ад берагоў (*которых время также оторвало от берегов*), загайдаўшы на халодных хвалях (*заколыхав на холодных волнах*)... Ды яшчэ бацькаў стрыечны брат, пан Беларэцкі (*и еще двоюродный брат отца, пан Белоречский*), што з'ехаў з Пецярбургу (*который уехал из Петербурга*), пакінуўшы на дарогах ваеннага камунізму валізы, паліто і веру ў справядлівасць (*оставил на дорогах военного коммунизма чемоданы, пальто и*

веру в справядлівасць; *валіза, ж — чэмадан*), прыбіўся да маладой кампаніі (прыбіўся к маладой кампаніі)...

Пан дырэктар даўно перабраўся да сваякоў у Лошыцу, а дачка вырашыла застацца. Зладзіўшы своеасаблівую камуну са сваіх сяброў, якіх час гэтаксама адарваў ад берагоў, загадаўшы на халодных хвалях... Ды яшчэ бацькаў стрыечны брат, пан Беларэцкі, што з'ехаў з Пецярбургу, пакінуўшы на дарогах ваеннага камунізму валізы, паліто і веру ў справядлівасць, прыбіўся да маладой кампаніі...

Хвалі паводкі ля Плябанскіх Млыноў таксама былі халодныя (*волны паводка около Плебанских Мельниц также были холодные*) — Свіслач і Няміга, разліўшыся (*Свислочь и Немига, разлившись*), ператваралі цэнтр мястэчка ў сапраўдную Венецыю (*превращали центр городка в настоящую Венецию; мястэчка, н — местечко /тип населенного пункта/; городишко, городок; поселок*), і човен менчука (*и лодка минчанина; човен, м — челнок; лодка; катер*), звыклага да пераменлівага настрою губернатараў і стыхіяў (*привычного = привыкшего к переменчивому настроению губернаторов и стихий*), слізгаў побач з дахам вагону конкі (*скользила рядом с крышей вагона конки; дах, м — крыша*), які ледзь быў відзён над бруднымі хвалямі (*который еле был виден = едва виднелся над грязными волнами*)...

Хвалі паводкі ля Плябанскіх Млыноў таксама былі халодныя — Свіслач і Няміга, разліўшыся, ператваралі цэнтр мястэчка ў сапраўдную Венецыю, і човен менчука, звыклага да пераменлівага настрою губернатараў і стыхіяў, слізгаў побач з дахам вагону конкі, які ледзь быў відзён над бруднымі хвалямі...

Вось і гэты дом у чарговы раз зрабіўся незалежным востравам (вот и этот дом в очередной раз сделался независимым островом) — а тыя, што сабраліся тут (а те, кто собрался здесь), умелі цаніць часовую волю (умели ценить временную свободу)... Яны нават адпусцілі па сівернай вадзе адзіны стары човен (они даже /от/пустили по холодной воде единственную старую лодку; *сіверны — сиверкий*⁴) — каб не было спакусы (чтобы не было искушения; *спакуса, ж — соблазн, искушение*).

Вось і гэты дом у чарговы раз зрабіўся незалежным востравам — а тыя, што сабраліся тут, умелі цаніць часовую волю... Яны нават адпусцілі па сівернай вадзе адзіны стары човен — каб не было спакусы.

— Наш каўчэг яшчэ не даплыў да Арарату (наш ковчег еще не доплыл до Арарата)! — з мансарды спускаўся чарнявы хлопец (с мансарды спускался смуглый парень), трымаючы ў руках стос старых газетаў (держа в руках кипу = стопку старых газет; *стос, м — кипа, куча*), знямелае рэха старога свету (онемевшее эхо старого мира), якое больш аніхто не хоча пачуць (которое больше никто не хочет слышать). — Таму не забывайце, што маё імя — Ной (поэтому не забывайте, что мое имя — Ной), і з гэтае прычыны мусіце прызнаваць мяне за капітана (и по этой причине /вы/ должны признавать меня капитаном; з прычыны — *ввиду; вследствие; «по причине»*).

— Наш каўчэг яшчэ не даплыў да Арарату! — з мансарды спускаўся чарнявы хлопец, трымаючы ў руках стос старых газетаў, знямелае рэха

---

⁴ Северный, холодный /обычно с дождем или снегом — о погоде, ветре/ (прим. перев.).

старога свету, якое больш аніхто не хоча пачуць. — Таму не забывайце, што маё імя — Ной, і з гэтае прычыны мусіце прызнаваць мяне за капітана.

Ной кінуў газеты на падлогу (Ной бросил газеты на пол; *падлога, ж — пол*), і яны, глуха шаргатнуўшы, бяссіла сцішыліся (и они, глухо прошелестев = *прошуршав, бессильно присмирели = затихли*), нібы спадзеючыся пакорлівым маўчаннем выклікаць шкадобу да свайго лёсу (словно надеясь кротким молчанием вызвать жалость к своей судьбе; *лёс, м — судьба*).

— На растопку (на растопку)... А дзе там Зося падзелася (а где там Зося подевалась)? Зося (Зося)! Цябе што, прывіды на мазурку запрасілі (тебя что, призраки на мазурку пригласили; *прывід, м — привидение, призрак*)?

— Іду, іду (иду, иду)... Хвалюешся, як рамізнік ля амэрыканскай клюбы (волнуешься, как извозчик у американского клуба)...

Ной кінуў газеты на падлогу, і яны, глуха шаргатнуўшы, бяссіла сцішыліся, нібы спадзеючыся пакорлівым маўчаннем выклікаць шкадобу да свайго лёсу.

— На растопку... А дзе там Зося падзелася? Зося! Цябе што, прывіды на мазурку запрасілі?

— Іду, іду... Хвалюешся, як рамізнік ля амэрыканскай клюбы...

Па лесвіцы імкліва спускалася тоненькая рудая дзяўчына ў брунатнай сукенцы (по лестнице стремительно спускалась тоненькая рыжая девушка в коричневом платье; *сукенка, ж — платье*), перашытай з гімназічнай форменнай (перешитом из форменного гимназического), але зусім не падобная да мігдалавай гімназістачкі (но совсем непохожая на миндальную гимназисточку) — кароткая стрыжка (короткая стрижка), у прыжмураных вачах (в прищуренных глазах) — зялёны агонь, як у рыскі (зеленый огонь, как

у маленькой рыси: «рыськи»), а рукі, такія тонкія і далікатныя — у драпінках (а руки, такие тонкие и нежные — в царапинках), нібыта ад гульняў з капрызлівымі кацянятамі (словно от игр с капризными котятами; кацяня/кацянё, н — котенок). У руках дзяўчына трымала два бронзавыя падсвечнікі (в руках девушка держала два бронзовых подсвечника).

Па лесвіцы імкліва спускалася тоненькая рудая дзяўчына ў брунатнай сукенцы, перашытай з гімназічнай форменнай, але зусім не падобная да мігдалавай гімназістачкі — кароткая стрыжка, у прыжмураных вачах — зялёны агонь, як у рыскі, а рукі, такія тонкія і далікатныя — у драпінках, нібыта ад гульняў з капрызлівымі кацянятамі. У руках дзяўчына трымала два бронзавыя падсвечнікі.

— Вось (вот)! Хачу, каб у гэтую ноч было светла (хочу, чтобы в эту ночь было светло), як на старасвецкім бале (как на старосветском балу)!

Улад памкнуўся быў устаць (Влад собрался было встать), каб перахапіць цяжкую бронзу з дзявочых рук (чтобы перехватить тяжелую бронзу из девичьих рук), але стрымаўся і знарчыста абьякава ўтаропіўся ў цёмную шыбу (но сдержался и нарочито равнодушно уставился в темное стекло).

— Вось! Хачу, каб у гэтую ноч было светла, як на старасвецкім бале!

Улад памкнуўся быў устаць, каб перахапіць цяжкую бронзу з дзявочых рук, але стрымаўся і знарчыста абьякава ўтаропіўся ў цёмную шыбу.

Як ні пярэчыла цемнавокая Дарота (как ни возражала = ни противилась темноглазая Дорота), але пахавальныя свечкі (но погребальные свечи), на гэты раз з жоўтага, як мумія, воску (на этот раз из желтого, как мумия, воска)

былі знойдзеныя, пазбаўленыя чорных стужак і запаленыя (былі найдены, лішены чорных лент і зажжаны)...

Як ні пярэчыла цёмнавокая Дарота, але пахавальныя свечкі, на гэты раз з жоўтага, як мумія, воску былі знойдзеныя, пазбаўленыя чорных стужак і запаленыя...

Насельнікі дому пасярод паводкі ўселіся вакол стала (жители дома посреди половодья уселись вокруг стола). Верасовая гарбата, сухары, святло пахавальных свечак і вецер за вокнамі (вересковый чай, сухари, свет погребальных свечей и ветер за окнами; *святло, н — свет*)... Што яшчэ трэба маладым (что еще нужно молодым), каб забыцца на несправядлівасці віхурнага часу (чтобы забыть о несправедливости вихревого = бурного времени)?

Насельнікі дому пасярод паводкі ўселіся вакол стала. Верасовая гарбата, сухары, святло пахавальных свечак і вецер за вокнамі... Што яшчэ трэба маладым, каб забыцца на несправядлівасці віхурнага часу?

— Пан Беларэцкі, раскажыце якую-небудзь жахлівую гісторыю (пан Белорецкий, расскажите какую-нибудь страшную историю)! — папрасіла Зося (попросила Зося).

Фалькларыст зірнуў светлымі вачыма з-пад трэснутых акулераў (фольклорист взглянул светлыми глазами из-под треснувших очков).

— Чым страшнейшы час (чем страшнее время) — тым прыемней слухаць выдуманя жахі (тем приятнее слушать выдуманные ужасы)... Нібыта цемра ў параўнанні з яшчэ большай цемрай на хвілю падаецца святлом (будто тьма

в сравнении с еще большей тьмой на секунду представляется светом). Але ўмова (но условие): расказваем усе, па чарзе (расказываем все, по очереди).

— Пан Беларэцкі, раскажыце якую-небудзь жахлівую гісторыю! — папрасіла Зося.

Фалькларыст зірнуў светлымі вачыма з-пад трэснутых акулераў.

— Чым страшнейшы час — тым прыемней слухаць выдуманых жахі... Нібыта цемра ў параўнанні з яшчэ большай цемрай на хвілю падаецца святлом. Але ўмова: расказваем усе, па чарзе.

Улад лена запырэчыў (Влад лениво возразил):

— А калі я ніякай містыкі не ведаю (а если я никакой мистики не знаю)? І ўвогуле матэрыяліст (и вообще материалист)...

Беларэцкі толькі пасміхнуўся (Белорецкий только улыбнулся):

Улад лена запырэчыў:

— А калі я ніякай містыкі не ведаю? І ўвогуле матэрыяліст...

Беларэцкі толькі пасміхнуўся:

— А фантазія нашто, малады чалавек (а фантазия зачем, молодой человек)? Вы ж — артыст (вы же — артист), у ценю на сцяне мусіце ўбачыць і Атэла, і Жыгімонта Аўгуста (в тени на стене должны увидеть и Отелло, и Сигизмунда Августа)... Міфы, паданні, легенды — гэта паветра (мифы, предания, легенды — это воздух; *паветра, н — воздух*), якім дыхае кожнае места (которым дышит каждое место). Гэта вільготны мох на сценах камяніцаў (это влажный мох на стенах каменных домов; *камяніца, ж — каменный дом, каменное*

строение), што ўспаўзае па іх, нібыта праказа (который вползает по ним = ползет по ним вверх, будто проказа).

— А фантазія нашто, малады чалавек? Вы ж — артыст, у ценю на сцяне мусіце ўбачыць і Атэла, і Жыгімонта Аўгуста... Міфы, паданні, легенды — гэта паветра, якім дыхае кожнае места. Гэта вільготны мох на сценах камяніцаў, што ўспаўзае па іх, нібыта праказа.

Здесь только небольшой фрагмент книги.

Полностью книгу вы сможете приобрести на сайте www.franklang.ru в соответствующем языковом разделе (белорусский язык), в подразделе «Тексты на белорусском языке, адаптированные по методу чтения Ильи Франка» после выхода бумажной версии книги